

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **groot Markt n° 37-39, te Tongeren.**

DER PROVINCIE LIMBURG

ABONNEMENT
Drie maal per week 6 franks per jaar.
Twee " " " 5 " " " "
Een " " " 4 " " " "
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnemeten zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 8 SEPTEMBER.

Eene goede wet.

Voorzeker is er tusschen al de nuttige wetten, gedurende den verloop van de Kamers gestemd, geene die beter geschikt is, den stoffelijken toestand van den landbouwer te verzekeren, dan die, waardoor de vervalsching der meststoffen betengeld wordt.

In 1886 leverde de handel aan den landbouw 206 miljoen kilo mest ; dit cijfer is merklijk hooger dan dat van 't vorig jaar.

Maar de landbouwkundigen oordeelen dat het nog verhoogd, ja, dat het vervrijftubbel moet worden ; doch het aankopen ervan door den landbouwer moest van betere en meerder waarborgen omringd zijn. Ook werd er voor dit doel reeds sedert lang eene bijzondere wetgeving geëischt ; maar nooit werd er een ontwerp voorgedragen.

De zaak was moeilijk en het voorstellen van het thans gestemde ontwerp bracht eenige onrust in den landbouw en den handel te weeg.

Ook werd het ontwerp der middelenafdeeling, waarbij de regering zich aansloot, levendig bestreden, en de verslaggever, heft geen moeite gespaard om het ontwerp voor te drijven en het wezenlijke doel en de uitwerksels ervan, te doen verstaan.

Aldus ingelicht had hij het geluk het ontwerp te zien aannemen met algemeene stemmen, min 6. In den Senaat werd het zelfs niet meer bestreden.

Katholiek kongres te Luik.

De opening van het tweede kongres, ter bespreking der katholieke maatschappelijke werken had verleden zondag in het St-Servaaskollegie te Luik plaats.

Al wat de belgische en vreemde katholieke wereld aan ieverige werkers en talentvolle mannen bezit, was daar verzameld. De erplaats werd ingenomen door Mgr Langenieux, aartsbisschop van Rhims.

De op-ningsredevoering van Mgr Doutré-loux is een merkwaardig stuk van welsprekendheid en zaakkennis.

De drukpers is zeer talrijk vertegenwoordigd. De redevoering van Mgr den bisschop van Luik wordt gevolgd door anderen van M. Collinet, van M. Woeste en van M. Gersdæle, voorzitter van de algemeene studentenmaatschappij van Leuven, die zegde dat de jeugd zich bij de poging der ouderen moet aansluiten, om in het jongere geslacht de eedle werking te doen voortleven.

In den loop der openingszitting werden er telegrammen gezonden aan Z. H. Leo XIII en Z. M. Leopold II.

De redevoering van M. Woeste betrof de voornaamste hervormingen, die door het kongres moeten bestudeerd worden, onder andere het werk der vrouwen, de verplichtende verzekering en de genootschappen.

De wenschen des volks, dit is, plaats te nemen in het beheer der zaken, zegt de redenaar, zijn niet geheel ongegrond. Zij ook verdienen eene plaats onder de zon : dat is hun recht, maar men draaie en wende de zaak zooveel men wil ; men vindt geene andere dan eene kristelijke oplossing om het ware doel te bereiken.

Maandag vergaderde het kongres in verschillende afdelingen, waar de hangende vraagpunten besproken werden.

In de derde (voorz. M. Woeste) behandelde men breedvoerig de zondagrust, het nachtelijk werk, de verzekering tegen ongelukken, tegen ziekte enz.

Deze afdeling hield zich ook bezig met de bedelarij. Op voorstel van M. Woeste zal er een wensch uitgedrukt naar de regering gezonden worden om deze te verzoeken, binnen kort, een wetsontwerp over dit punt naar te leggen en ernstige hervormingen toe te brengen aan het stelsel der bedelaarswerkhuizen.

Dit voorstel wordt door de talrijke vergadering luid toegejuicht met dat, waardoor gevraagd wordt, het lot der losgelaten gevangenen te regelen.

De eerste afdeling (voorz. Mgr. Rutten) houdt zich vooral met godsdienstige vraagpunten bezig, en komt tot het besluit dat de hoogere klassen zich veel bij godsdienstige en liefdadigheidsverenigingen en broederschappen moeten aansluiten en dat de priesters, die van deze verenigingen deelmaken, voordrachten moeten houden over maatschappelijke vraagpunten.

Er moest een groote anti-maçonnieke vereniging gesticht worden.

Over het werk der patronagen heeft Mgr Rutten eene belangrijke redevoering gehouden.

De vereniging der patroons werd door Mgr den bisschop van Luik bijgewoond.

Hier werd de wensch uitgedrukt, weldra een handboek van de plichten der patroons te zien verschijnen.

Ook werd het werk der vrouwen levendig besproken en voornamelijk werd de arbeid der vrouwen en meisjes in de mijnen sterk afgekeurd.

Elke mensch moet op zijne plaats blijven. De man aan het werk en de vrouw in het huishouden. Drie bestuurders van koolmijnen keuren die

zienswijze goed en een hunner, M. Vanden peereboom maakte een treurig tafereel vanden toestand der ongelukkigen in de koolpatten. Hij is sterk partijganger van eene wet die dit stelsel verbiedt.

Onder de vreemde dagbladen die in het kongres vertegenwoordigd zijn, noemt men *le Moniteur de Rome, l'Univers, l'Observateur Français*, de duitsche katholieke bladen van Keulen, Trier, Aken, Berlyn, alsook verscheidene liberale en protestantsche bladen, onder andere de *Köln. Zeitung*.

L'Indicateur des chemins de fer pour le mois de **septembre** 1887, est en vente chez M. COLLEE libraire, Grand'Place, 57-59, à Tongres. Prix 25 centimes.

Paardenmarkt te Tongeren den 15 september, donderdag der kermisweek.

Op den markt van Tongeren van gisteren woensdag waren te koop gesteld : 243 koeien, 45 kalveren, 25 schapen, 124 vette varkens, 962 baggen en 224 loopers.

BINNENLAND.

Ook de stad Luik heeft haar drama gehad. Zondag avond hoorde men pistoolschoten in de *rue Luluy* galmen en een man kwam snel door de straat gelopen, van zeer dichtbij door eenen nachtwaker gevolgd.

Ziende dat hij niet meer kon ontsnappen bleef hij eensklaps staan, keerde zich om en loste een schot op zijnen vervolger. Een weinig verder loopende, loste hij een tweede schot, ditmaal op zichzelf. Hij viel dood neer.

Het onderzoek dat werd ingesteld bracht aan den dag dat de moordenaar een weduwnaar van Namen was, die twee kinderen had. Hij was naar Luik gekomen om zich te wreken op eene vrouw die zijne voorstellen niet wilde aanhooren.

Hij had haar insgelijks gekwetst, zoodat zij naar het gasthuis moest gedragen worden.

— Te Noville-lez-Bois (Namen) heeft een jongeling een revolver-schot op een meisje gelost.

Hij miste zijn doel, doch toen sprong hij op haar toe en wurgde haar. Vervolgens heeft hij zich door den kop geschoten.

— Nog al misdaden. De rij der bloedige dramas zijn nog niet uitgeput. Dit maal is de gemeente Dilbeek het toneel eener misdaad geweest en de oorzaak was eene jarenlange haat tusschen de inwoners en de jachtwachters van de verschillende eigenaars.

Zondag werd er te gelegenheid van 't huwelijk van eene grondeigenaar feest gevierd. Alles ging goed tot tegen den avond, toen er eensklaps twist ontstond tusschen twee jachtwachters en eenige landlieden.

In 't begin meende men dat de twist op het gewone vuistgevecht zou uitloopen en iedereen ging naar huis, doch rond half twaalf, toen een der twisters, Van Droegenbroeck, insgelijks naar zijne woning ging werd hij onverwachts getroffen door een schot, dat hem aan den pels, in den buik en in de borst wondde.

De ongelukkige, die zich juist op het gemeentekerkhof bevond, viel tusschen twee grazerken neer en riep om hulp.

Toen de geburen toeshielden vond men hem zwaar gewond ten gronde liggen, zoodat hij oogenschijnlijk verzorgd moest worden. Zijn toestand werd zeer erg bevonden.

Hij kon echter den naam van zijnen aanrander opgeven ; hij noemde zekere K. jachtwachter.

Deze werd daags nadien door de gendarmerie van Molenbeek aangehouden. Getuigen verklaren dat zij K. in de nabijheid van het kerkhof op wacht zagen staan en dat zij zelfs niet durfden voortgaan. Da-rop zou hij gezegd hebben : « O, ga onbevreesd voor, 't is u niet, die ik hebben moet. »

De aangehouden is naar de gevangenis van St-Gilles gebracht.

— Een ongeval is voorgekomen op eene hoeve tegen Eeclou. Daar leefde eene vrouw van rond de honderd jaar, die op het punt was haar jubelfeest te vieren. Zij was nog zo sterk dat zij verleden week hare dochter wilde gaan bezoeken. Ongelukkiglijk ging het paard, van het rijtuig der hoeve gespannen, op hol en eene meid, die in het rijtuig zat, sprong er uit en kwam terecht op de oude vrouw, die op den grond stond en op den slag gedood werd.

— *Moet men de koeien twee of drie maal daags melken.* — Lang bestond het algemeen verspreide denkbeeld dat de melking drie maal per dag de hoeveelheid melk vergrootte, maar de hoedanigheid der vette stof welke zij bevat verminderen.

Stipte waarnemingen bewezen dat, door de melking 3 malen per dag, de opbrengst melk in hoedanigheid en hoeveelheid grooter is. Het zijn vooral de proefnemingen van professor Rohde die dat feit bevestigd hebben.

Gedurende twaalf dagen deed hij de koeien drie malen daags doen melken : 's morgens om 5 ure, 's middags en 's avonds om zeven ure.

De twaalf volgende dagen werden de koeien maar twee malen daags gemolken, 's morgens en 's avonds om 6 ure.

De dagen waarop men 3 malen gemolken heeft, was de opbrengst gemiddeld 15,4 liters daags, terwijl bij twee melkingen, de koeien maar 11,6 liters daags gegeven hebben. De inhoud van vette-stoffen was 4,1^o voor de 1°, en 3,5^o voor de tweede klas.

— *Al te ver.* — « Gaat gij niet mede naar de comédie, meisje lief? » vroeg een jong vrijer aan zijn meisje.

« Dank u wel ! » antwoordde zij, want ik heb op den aanplakbrief gelezen, dat het stuk in een dorp speelt, en zoo ver te loopen, zou mij niet bevallen. »

— *Welk uur dan ?* — De Rechter : Welhoe ! zigt gij niet beschaamd van alsoo middernacht in het huis van den klager binnen te dringen, om uwe diestallen te begaan ! 't Is schandelijk !

— *De hetiche.* — Verduiveld ! mijnheer de rechter, de verleden keer als ik hier gekomen ben, hebt gij mij verweten hetzelfde bij klaren dage gedaan te hebben. Op welk uur wilt gij dan dat ik werke !

— *Overweeging van een dienstbode.* — Een dienstmecht die weinig te doen had, zat in den zetel van mijnheer te overwegen.

— De meesters, zegde hij, dat is eenen hoop lulaards, die knechten moeten hebben om ze te helpen niets doen.

— *Italiaansche spreekwoorden.* — Met vogels, honden, geweeren en minnarijen, heeft men, voor een vermaak, duizend verdrieten.

— Eene vette keuken, maakt eene magere erfenis.

— Wat men op zijne twintigste jaar niet is, op zijn dertigste niet weet en op zijn veertigste niet heeft, zal men nooit wezen, noch weten, noch hebben.

— Hoort, ziet en zwijgt, indien gij gerust wilt leven.

— De studie is na de liefde het beste der kwalen.

— *Broek :* Kleedingstuk welk de mannen aantrekken. En welk de vrouwen dragen.

BUITENLAND.

Frankryk.

MAGNETISMS.

In het laatste bulletin der *Académie des Sciences* vinden wij zonderlinge ontbindingen over het magnetismus. M. Delbœuf, de schrijver, spreekt er over twee jonge meisjes, die vooral goed-sijneten waren. Een hunner leende zich in het belang der wetenschap, tot allerlei proefnemingen.

Eens vroeg de dokter haar dat zij de tong zou uitsteken ; bij middel eener breinaald stak men haar verscheidene malen door de tong zonder dat zij iets gevoelde. Daar men weet welke pijn de minste ongesteldheid aan de tong veroorzaakt, zal deze proefneming nog zonderlinge toeschijnen.

Een ander feit verdient ook alle opmerking. Een jonge boer had op zijne verloofde een revolver-schot gelost. Het meisje leed verschrikkelijke pijnen, toen Dr Delbœuf haar hypnotiseerde. In min dan vijf dagen was alle pijn verdwenen en tien dagen later bleef er van de wonde nog slechts een litteken over.

Een lid der familie van Dr Delbœuf, was met lamheid der rechterzij en spraakverlies geslagen, kon door de hypnotiseering in drie dagen gansch geneest worden, en kreeg geheel en al de spraak weer. De getuigen dezer verrijzenis stonden als aan den grond genageld toen zij dit wonder bijwoonden.

Eene zekere juffer Sylvie, die eene razende pijn aan de tanden had, werd door het magnetismus gevoelloos gemaakt voor de pijn, zoodat zij gemakkelijk eene vreeselijke operatie kon ondergaan en geneest werd.

Talrijke andere gevallen in dien aard, bewijzen de degelijkheid van de hypnotiseering in alle ziekten.

Rusland.

De Fransche sterrekundigen, die naar Rusland vertrokken waren, om er de zoneklips bij te wonen, zijn niet te vreden over hunne reis. De lucht was met zwarte wolken bedekt en op sommige plaatsen zag men de zon niet eens. Alleen te Petrowska kon men goede waarnemingen doen.

Te Kline veroorzaakte de zonsverduistering een onbeschrijflijken schrik tusschen de bevolking. Eerst dachten de inwoners dat zij eene luchtbal-opstijging bijwoonden, doch toen zij langzaamhand de duisternis zagen invallen, werden zij met schrik bevangen. Zij dachten dat het einde der wereld daar was, en eenige sprongen als zinneloos in de rivier.

Engeland.

SCHRIKKELIJKE SCHOUWBURGBRAND.
Exeter (Engeland), 5 September : Een hevige brand is maandag avond in den schouwburg onzer stad, gedurende de vertooning uitgebroken. Tot op heden zijn er honderd lijken van onzer de puinhoopen gebaald ; en twintigtal gekwetsten zijn naar het gasthuis overgebracht.

Eene tweede depeche uit Exeter zegt dat het getal gevonden lijken reeds tot 150 opklimt. De slachtoffers behooren voor het grootste gedeelte tot het publiek van de hoogste plaatsen. Er was

daar maar een enkele uitgang. De toeschouwers van het parterre en den eersten rang hebben zich kunnen reddden. De angst en den schrik, die zich van de menigte had meester gemaakt, gaf aanleiding tot verschrikkelijke toneelen. Het getal gekwetsten is zeer groot. Geheel het gebouw is vernietigd.

Londen, 6 September. — De brand van Exeter is begonnen in de toneelschermen. De toeschouwers hebben eerst eenige sprankels gezien, vervolgens sloegen eensklaps ontzaglijke vlammen door de gordijn, die was neergelaten om den luchttocht te vermijden.

De vlammen hebben onmiddellijk de galerijen bereikt, alwaar de toeschouwers zich in de onmogelijkheid bevonden te vluchten. Een groot getal zijn levend verbrand ; anderen zijn verstikt geworden.

De pompiers zijn, met de reddingsladders, naar de vensters geklommen, maar het meeste deel der personen welke zij aan de vlammen ontrukten waren reeds dood.

Honderd twintig lijken liggen, op dezen oogeblik op eene rei naast elkander buiten den schouwburg. Er zijn daarenboven een groot getal lijken welke geheel tot asch verbrand en onmogelijk te herkennen zijn.

Van den schouwburg blijft er volstrekt niets meer over.

Londen, 6 September. — Men speelde *Romany Rye*, een volksgeleefd melodrama van den heer Sims, toen het vuur uitbrak.

Volgens eene der toneelspeelsters is het onder het toneel en niet in de schermen dat de brand zou ontstaan zijn ; een stuk stof zou, zonder gekende oorzaak, vuur gevat hebben, en de vlammen zouden vandaar over geslagen zijn tot den planken vloer van het toneel.

Altijd zeker is het dat, in min dan drie minuten de schouwburg in eene wezenlijken brandstapel was veranderd. Eenige personen welke geslucht waren op de ijzere *marques* werden door moedige burgers die hun, met gevaar van hun leven, ter hulp gekomen zijn, gered.

Er hebben talrijke daden van zelfopoffering plaats gehad, welke de sheriff van Exeter heeft aangeteekend, om later de daders ervan te doen beloonen. De menigte, welke zich in de straat verdrong, juchte geestdriftig toe, telkens dat de redders verschenen met een nieuw slachtoffer aan de vlammen ontrukte.

Een dak is ingestort op het oogeblik dat moedige inwoners van Exeter erop klommen om eene vrouw te redden welke zij, in witte kleeding, in 't midden der vlammen hadden bemerkte ; twee der redders hebben daarbij den dood gevonden.

Geheel het personeel is gered langs de deur langs welke men van het toneel op de straat komt.

Volgens de laatste berekeningen zou het getal der dooden beloopten tot 140 ; reeds zijn 122 lijken herkend geworden ; doch op de 200 personen welke zich op de galerijen bevonden zijn er slechts 60 welke zich hebben kunnen reddden.

De opzoekingen hebben geheel den nacht en dezen morgen voortgeduurd en hartverscheurende toneelen hebben in den morgen plaats gehad in Guildhall, alwaar al de overlevenden waren bijeengeroepen, om het getal der ontrukten te kunnen vaststellen.

De slachtoffers zijn merendeels kleine burgers en werklieden, welke naar den schouwburg waren gegaan om het stuk van den heer Sims te zien en hunne kinderen hadden te huis gelaten. Ook zal deze ramp een verschrikkelijk groot getal wezen gemaakt hebben.

Men heeft de trappen van den schouwburg gevuld gevonden met stukken van lijken en gansche hoopen menscheijk asch op de trap-plaatsen. Het is duidelijk dat de vluchtelingen zoodanig opeengepakt waren in de te nauwe gangen, dat hunne redding onmogelijk was. Voor den schouwburg dragen de straatsteenen nog het spoor van het bloed der slachtoffers welke zich gedood hebben met door de vensters te springen.

De dagliden van dezen morgen eischen dat onmiddellijk al de schouwburgen zouden gesloten worden, welke geene uitgangen hebben die ruim en talrijk genoeg zijn, om alle mogelijkheid eener dergelijke ramp te verwijderen.

De schouwburg van Exeter was nog maar een veertiental dagen geopend voor den aanvang van het winterseizoen.

Van den schouwburg blijft niets anders over dan eenige muren, welke zullen vallen.

Men gaat voort met lijken of gedeelte van lijken uit de nog rookende puinen te halen. De gemeenteraad is bijeengekomen om de noodige maatregelen te beramen.

De verslagenheid is algemeen. Het zijn de toeschouwers der galerijen welke bijna allen getroffen zijn. Zij waren met 190 ; waarvan slechts 50 zich hebben kunnen reddden.

Twee bedienden van den schouwburg ontkregen aan de naamoproeping.

20 personen zijn naar het hospitaal gedragen, waarvan er binnen den nacht zes aan hunne wonden zijn overleden.

De lijken zullen zonder uitsel begraven worden ; de ontbinding was onmiddellijk. Het getal der wezen is aanzienlijk.